

## Valtuustoaloite Paimion emännänpuku

Kaupunginhallitus 08.05.2024 § 142

Kaupunginvaltuusto 17.04.2024 §26

Esittely:

Valtuutettu Terhi Reponen jätti keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloitteen koskien Paimion emännänpukua, joka kuuluu seuraavasti:

Oma kotiseutu on monille tärkeä asia. Omaa paikallista heimohenkeä osoitetaan myös pukeutumisella arjessa ja juhlassa. Yli 30 vuotta sitten Paimion katukuvaa värivät vuoden 1993 Jukolan Viestin talkoolaisten tuulipuvut. Vitsikkäästi puku tunnettiin Paimion kansallispukuna.

Omaa kansallispukua Paimiolla ei kuitenkaan ole, mutta on sentään Paimion emännänpuku.

Siinä on puna-musta-valkea raidallinen hame ja valkoinen pusero. Naiset kutoivat kankaita ja valmistivat itselleen puvun, jota käytettiin juhlissa ja Paimiossa järjestetyissä tilaisuuksissa.

Olisiko nyt aika tuoda esiin meidän emännänpuvut juhlissa ja erinäisissä kaupunkimme tilaisuuksissa? Kansallispukuja tuuletetaan Suomessa yleisesti 5.8. kansallispuvun syntymäpäivänä ja täällä Paimion Miilassa voitaisiin silloin tuulettaa myös emännänpukua. Aikaa kestävästä pukeutumisesta kestävä kehityksen hengessä kaikenikäisille.

Löytyykö vielä kaavoja puseroon ja kudontaohjetta hameeseen? Voisiko joku olla halukas valmistamaan tai korjaamaan vanhaa emännänpukua sopivaksi?

Tätä päivää on myös vanhojen asioiden päivittäminen - kävisikö hameen raitakuviot painettuna kankaaseen tai paperiin kaupunkilaisten iloksi entisaikojen emäntien hameenhelmoista Vistan vilinään?

Esitämme Paimion emännänpuvun saattamista kaupunkilaisten tietoisuuteen sekä valmistusohjeiden päivittämistä ja Paimion Opiston kurssitarjontaan mahdollisuutta kutoa hamekangasta ja ommella puku valmiiksi emännänpuvuksi.

Esittelijä:

Kaupunginjohtaja Jussinmäki Jari

Päätösehdotus:

Kaupunginhallitus lähettää aloitteen hyvinvointilautakunnalle valmisteltavaksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Tiivistelmä: Valtuutettu Terhi Reponen jätti keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloitteen koskien Paimion emännänpukua. Aloitteessa esitetään Paimion emännänpuvun saattamista kaupunkilaisten tietoisuuteen sekä valmistusohjeiden päivittämistä ja Paimion Opiston kurssitarjontaan mahdollisuutta kutoa hamekangasta ja ommella puku valmiiksi emännänpuvuksi.

Valmistelija/lisätietoja antaa:

Kirjasto- ja kulttuurijohtaja Laura Lankinen, p. 02 474 5321

Valtuustoaloitteessa mainittu Paimion emännän puku eli Paimio-puku on kansallispukuhenkkinen kotiseutuyhdistyksen aktiivien pitäjänpuvuksi suunnittelema kansanpuku. Paimio-puku on suunniteltu Paimio-Seuran toimesta vuosina 1979-1980 yhteistyössä Paimion kudonta-aseman kanssa. Puvun hameen esikuvana on ollut v. 1935 kuolleen paimiolaisen Maria Uusituvan hamekangas. Asuun kuuluu valkoinen paita, jonka esikuva on löytynyt Tupilan emännän Matilda Josefina Jokiniemen (1861-1932) jäämistöstä. Lisäksi Paimio-pukuun kuuluu pirtanauhoilla solmittava tasku sekä huivi. Koruna puvun kanssa on suunniteltu pidettäväksi rintakorua, joka perustuu Spurilasta löydettyyn viikinkiaikaiseen korulöytöön. Miesten pukua ei varsinaisesti ole, mutta hamekankaasta tehty liivi ja valkoista pellavapaitaa on käytetty miesten Paimio-pukuna.

Puvun kaavoja tai valmistusohjeita ei ole säilynyt Paimio-Seuran, kaupungin tai käsityömuseon arkistoissa. Paimio-puvun käyttö juhla-asuna on alkuvuosien innostuksen jälkeen hiipunut. Suomi 100-juhluvuonna puku oli kaupungintalolla esillä olleessa näyttelyssä ja muotinäytöksessä. Paimio-puvun pukukokonaisuus on ollut pysyvästi esillä ja tutustuttavissa käsityömuseo Miilan vuonna 2020 uudistetussa Käsityön juhlaa -perusnäyttelyssä. Pukuun kuuluvaa huivia on ollut myynnissä aiemmin Paimion Sähkötöiden museokaupassa ja vuodesta 2014 lähtien huivi on ollut myynnissä käsityömuseo Miilan museokaupassa.

Käsityömuseo Miilassa on järjestetty kansallispukutuuletuksia useana vuonna elokuussa kansallispuvun syntymäpäivän aikoihin. Tilaisuudet ovat olleet aina avoimia kaikille kansallispuvuille, kansanpuvuille sekä tuunaa mun perinne-henkisesti myös pukujen osille tai pukuyhdistelmille. Paimio-pukuja sekä sen osia on tuuletuksissa ollut mukana lähes joka vuosi. Tämän vuoden tuuletuksessa 4.8. Paimio-pukuja oli mukana kaksi.

Paimion opistossa on kankaankudonnan opintoryhmissä voinut ohjauksessa valmistaa myös kansallispuku- ja kansanpukukankaita eli Paimio-puvun kangasta voi halutessaan opistossa valmistaa opettajan ohjauksessa. Paimion opistossa toteutetaan resurssien puitteissa uusia ja kuntalaisten toivomia kursseja. Erikoiskurssit järjestetään usein yhteistyössä paikallisten toimijoiden esim.

kotiseutuyhdistysten kanssa. Paimio 700 -juhlavuoteen sopii erittäin hyvin paikalliseen perinnepukuun liittyvät kurssit tai tapahtumat. Paimio-pukuun liittyviä kursseja pyritään toteuttamaan Paimion opistossa kaudella 2025-2026.

Esittelijä:

Kirjasto- ja kulttuurijohtaja Lankinen Laura

Päätösehdotus:

Hyvinvointilautakunta päättää lähettää valmistelutekstin mukaisen selvityksen kaupunginhallitukselle vastauksenaan valtuustoaloitteeseen.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.